

HATÁRMENYI NAPLO

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 óra	3 K.	1 óra	4-50 K.
1 óra	6 K.	1 óra	9 K.
1 óra	12 K.	1 óra	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este
8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Feladás szerkesztő és lapmunkados: **Baranyai Lajos.**

Veszedelmes tünet.

A magyar sajtó kötelesség-szerűen pálmakoszoruba köti a hős harcos testvérek nevét s nem mulaszt el egy alkalmat sem, hogy betűkbe öltöztesse azt a páratlan vitézséget, amelylyel a magyar katona a világ bámulata lett. A nagy áldozatos vitézség ezen glóriáját egyesek, főleg azok, akik itthon munka nélkül, kizárólag hadisegéllyel akarják meguszni a háborút, kezdik kisajátítani a maguk fajtájuk számára s beretvanyelvükkel iparkodnak frontmögötti Gorlicét produkálni. A hivatalos megállapítás a minap azt mondta, hogy sokan vannak olyanok, akik a hadisegély mellett professzionátus dologkerülők lettek s azzal fenyegette meg őket, hogy elvesztik a hadisegéltségét.

Ehhez a hivatalos megállapításhoz mi hozzáállapíthatjuk még azt, hogy éppen az ilyenek sipakolják a kibérelt harctéri vitézséget, mintha az egyesegyedü csak az ő „katonájukhoz” tartoznék és mintha az a harcos, aki béke idején jobb ruhában járt, akit náluk úgy hívnak, hogy „ur”, nem is volna a fronton, vagy ha ott is van, ő képvisesné az anyám-asszony katonáját. Allandoan arról szól a nótájuk, hogy a férfiak, a gyermekük vérzik a hazaért, őket pedig itthon koplalni hagyják.

És az ilyen hadsegélyezettek kezdenek tűrhetetlenek lenni a a viselkedésükkel. Ezek azok, akiket sosem lehet kielégíteni, akiknek sosem elég a társadalomjótékonyasága, amelynek oroszlanrészét pedig éppen azok a bizonyos „urak” szokták adni, akik gombaságig képesek menni, ha telhetetlenségüket ki nem elégítik.

Mikor ezt a megrovást leszögezzük, éles különbséget teszünk azok között, akik becsületen fáradoznak mellett méltán megérdemlik úgy az állam, mint a társadalom segítségét s helytelenség volna, ha azok értenék magukra, a mint már nem egyszer történt. Ezeknek ismételt hangsúlyoz-

zuk a régi magyar közmondást: akinek nem inge, az... az is mondja meg társainak, hogy helytelen uton járnak, amelynek könnyen az lesz a vége, hogy a társadalom szűkebbre fogja adakozó erszényét.

Bizonyára fronton testvéreink is kivétel nélkül megrovásban részesítik a hadsegélyezettek ezen csoportját s ők tudják legjobban, hogy mennyire rövid észre vall úgy fogni fel a helyzetet, mintha bizony csak a „nép” fiait véreznének, az „urak” pedig kanapén szivaroznának a harctéren. Elítélik azt, aki dolog nélkül, csupán segélyekből akarja átélni a nemzeti létharc napjait.

Ez a háború mindenkit oda állított a nagy kötelesség elé. Ennek a kibérelésével tehát a dologkerülők ne akarjanak meg nem érdemelt kenyeret szerezni. A becsületes munkával szerzik azt. Ha mindenki dolgozónak, aki arra hivatott, aligha beszélnek a háború nagy nyomoráról. A társadalom jótékonyasága ugyanis arra elegendes lenne, hogy az igazi nyomort elűzze, de hogy a munkakerülésből származó összes kenyertelenséget megszüntesse, ahhoz Dáriusok is képteleneknek bizonyulnának.

Mi mindenkor és mindenben a szegények pártján vagyunk és éjjel nappalá tevé fáradozunk a megsegítésükön. nálunk az ajtó mindig nyitva áll a kérésüknek, a panaszuknak és eddig is már sok jót tettünk velük — talán bizonyítani sem kell bővebben — hogy azonban szót emelünk ebben a dologban, ez bizonyítja legjobban, hogy a hivatalosan megállapított panasz szomorú valóság, amelynek szanalására mindenesetre segédkezett nyújtunk. Az ilyen nyomort ki kell irtani, mert nem egyszer ennek köszönhető, hogy olyanoknak nem jut a társadalom jótékonyaságából, akik megérdemelnék. A dologkerülő nyelvelők ugyanis szakértők abban, hogy semmi nem adománynál le ne maradjanak.

Háború.

A világháború.

Angliában veszedelmesen kibéleződött a politikai hangulat, amiben jó része van annak a csufos kudarcnak is, amely az angol hadsereget a Gallipoli felszigeten érte. A politikai változás másik gyújtóanyaga a védérolvaslat, amelyet az alsóház elfogadott ugyan, de amely továbbra is sújtja a munkásmozgalmat. A lemondott Simon belügyminiszter helyébe a király Samuel főpóstmestert nevezte ki belügyminiszternek, ám még nem intéződött el az a kérdés, hogy vajjon Anderson munkásképviseelő megtarthatja-e miniszteri tarcáját vagy nem. Asquith és Lloyd-George most már hajlandók tárgyalásba bocsátkozni a munkáspárttal, annál is inkább, mert a municiógyártás és a szénkérdés végtelen veszedelmessé tenné a munkásoknak minden további mozgalmát.

Elfoglaltuk Lovcent.

A hősiességünk a nehéztüzérséggel és a haditengerészettel remek együttműködésben három napi kemény harcban legyőzte az ellenség elkeseredett ellenállását és a teljes Karst hegység mérhetetlen nehézségeit és elfoglalta a tengerből sziklafalként 1700 méternyi magasságban kiemelkedő, a védelemre évek óta berendezett Lovcent.

Huszonhat löveget, közte két tizenöt centiméteres ágyút, két tizenöt centiméteres modern mozsarat s két huszonnyé centiméteres mozsarat, azonkívül löszert, puskákat, élelmiszert, ruhakészleteket zsákmányoltunk. A lövegek egy része sértetlen, ezeket az ellenség ellen használjuk.

Montenegró északkeleti részén az ellenséget, amely tegnap közvetlenül Berane előtt még egyszer ellenállt, elűztük. A község és azt délnyugat felől uraló magaslatok birtokunkban vannak. Gyors közbelelépéssel elejét vettük annak, hogy Beraneben az égő Lim-híd egészen elpusztuljon Ipeknél újra tizenhárom szerb löveget ástunk ki, sok lőszerral.

Orosz harctér.

Tegnap a szokásos tüzérségi harcétl eltekintve, a besszarábiai harcfronton és Keletgalliciában csend uralkodott. Ma reggel óta az ellenség a leghevesebb tüzérségi tűz után sikertelen támadásokat intéz a Toporou és Rarance terület ellen.

Mennyi lisztet lehet visszatartani?

A december hó 27 én kibocsátott kormányrendelet megállapítja azokat a lisztadagokat, amelyekre mindenki igényt tarthat. Tájékoztul a következőket adhatjuk: Az a napi lisztadag, amelyekre Magyarország területén tartózkodók igényt tarthatnak három kategória szerint 240, 300, illetőleg 400 grammra rug. A házi és gazdasági szükségletek mennyiségét január 10-től kezdődően aug. hó 16-ig kell számitani, mivel tehát ez az időköz összesen 220 napot jelent, a városi lakosság fejénként 58-20 kg, a nehezebb munkát végzők fejénként 66 kg, az östermeléshez tartozók fejénként 88 kg. Lisztet tarthatnak vissza az új aratásig való ellátás céljaira. Ha a család például 3 tagból áll, a visszatartható mennyiség a fenti adagok négyszeresére, azaz 211-20, 264 és 352 kilogrammra emelkedik. Mindazok, akiknek készlete az itt körülírt mennyiséget meghaladja, kötelesek fölösleges készleteiket a közigazgatási hatóságnak a megállapított legmagasabb áron, — készpénzfizetésért átengedni, ellen esetben két-hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők.

A villanygyár megváltása.

A hónapok óta komoly formában vajdó kérdés, a villanygyár megváltása, helyesebben nem megváltása, ismét beszéltet magáról. Szerdán délelőtt ugyanis értekezlet volt a villanygyár ügyében, amelyen a város részéről dr. Saára Gyula polgármester, dr. Kisteleki Károly főügyész, Rauscher Béla, Tarján Vilmos, Kunos Gyula és Vermes Mihály vettek részt. A Phoebus részvénytársaságot pedig Székely Ferenc vezérgazgató, udvari tanácsos, egy igazgatósági tag és a társaság főügyésze képviselte. A társaság egy új ajánlatot tett a városnak, amely szerint hajlandó a legmesszebbmenő beruházások eszközölni, ha 14 évig elhalasztja a város a megváltást. A vezérgazgató másfél millió befektetésről beszélt, amelyel

a telepet modernné teszik, az összes hibákat és hiányokat pótolják.

A város az ajánlatot részletesen tanulmányozni fogja s azután ad választ a részvénytársaságnak. A hangulat ugyajtszik az előadás mellett van, Mirket egyáltalában nem ígér meg a részvénytársaság milliói ígéréte, sőt ellenkezőleg a másfélmillió ajánlás után meg jobban a megváltás mellett vagyunk, mert ez a nagy befektetés ígérése a legfnyesebb bizonyítéka annak, hogy a telep mégis csak jó üzlet. Kár tehát azt a jó üzletet nekünk elszalasztani. Egyébként nagy érdeklődéssel várjuk a fejleményeket.

A születések számának csökkenése s a vele szemben való védekezés.

A cimben jelzett kérdés pár évtized óta folyton terjedő betegség: a neomalthuzianizmus folytán mindig napirenden van. Am a háboru kétszeresen felhívja rá a figyelmet. Egyik legelőkelőbb német folyóirat hasábjain a fenti címmel értekezik róla dr. Wolf Gyula berlini tanár. Bár ő kimondottan a német viszonyokról beszél, azért nem egy gondolatát főtoltóra vehetjük mi is.

1915. októberében — írja — alakult Berlinben a „Deutsche Gesellschaft für Bevölkerungspolitik” s közvetlen nyomában sereg kongresszust tartottak, melyeknek műsorára a német nép erejének megőrzése s fejlesztésének kérdése került. A német nemzet lelkiismeretébe átmént ama tudat, hogy az országnak erős népre van szüksége, hogy megállhasson s nem lesz könnyű feladat azokat a fájdalmas hézagokat betölteni, melyeket a háboru már szakított és szakítani fog. Az utóbbi évtized folyása alatt ismételtelen felhívtam a figyelmet a születések számának lenyegető csökkenésére; legutóbbi nagyobb munkámban bizonyítani igyekeztem, hogy ez a csökkenés szándékos s összefügg ama jelenséggel, hogy manapság az életnek mindinkább szmitáson nyugvó alapot adnak, az gazdasági korlátok közé szorítják. Ez természetesen kedvezőtlen prognózis volt. Egyideig a kevés gyermek, az „egyke” rendszer jómódu családok speciális, hogy ugy mondjuk, kívánsága volt, legalább annyiban, amennyiben nem egyháziassan gondolkodó körökrol volt szó. A gyermek legkülönbözőbb szempontokból nagy megelégedésére, tömre szolgálhat szülőinek. Természetesen legtöbb esetben nem a helyelem

előmozdító; kiadásokat okoznak bevétel nélkül, melyet nálunk is érzékenyen érznek a fiatalok munkára fogásának szociálpolitikai törvények értelmében történt szabályozása óta. Különbö nem tagadható, hogy a szülőket nem mindig élvezelvagy vezetni gyermektelenségre. A munkás jövedelméből alig tud 3—4 gyermeknél többet felnevelni. A 4., 5-kel már nem egyszer mérhetetlen gond, sőt békétlenség ver tanynát a családban. És szűkös viszonyok közt bizonyos határon túl egyik gyermek könnyen megrovíthatja a másikat. Ezekből következtelt el aztán, hogy a Nyugat mintájára a német házaspár is mindekevesebb gyermeket ad hazájának.

A múlt század végén a születések csökkenésében csak muló jelenséget sejtettek. Így sok nemzetgazdász és statisztikus is, mert 1876—1883-ki rohamosabb csökkenés után a születések száma meglehetősen állandó maradt. A XX. sz. ba való beépéssel azonban nem volt többé megállás. 1901-ben 1000 lakosra 36.9 élveszületett jutott, s 1913-ban már csak 28.3. Tehát rövid 12 év alatt a születések száma kerek negyeddal csökkent. Franciaország hasonló szomorú eredményt 50 esztendő alatt ért el. Hogy ez a csökkenés nem okozott rögtön veszedelmes szerencsétlenséget, az csak annak köszönhető, hogy amíg a születések száma 1000 emberre 8-6 szállott, eddig a halandóság 6 emberrel csökkent, ezrenként 21.8-ról 15.8-re szállt. De a születések száma láthatólag rohamosan csökken, mint a halandóság. S ezen fordul meg minden. Az utóbbi időben a csecsszopóknál állt be ilyen csökkenés és ennek minden körülmények között vezetni is kell a magasabb korok halandósági exponensei között: Ha ilyen arányban megy ez tovább, mint az a század kezdetétől meg, azaz, ha a következő 12 évben a halandóság csökkenését a születések csökkenése 2.6 mulja felül és a rá következő 12 évben ismét, ugy az 24 év alatt a mostani évi ember-nyereségben (800.000) 400.000 fő veszteséget jelent, 40 év alatt pedig megszűnik Németország lakosságának növekedése.

Mit vesz a birodalom ideális értékekben, az nem szorul magyarázatra. Mert a gyermek a családi élet ragasztója, a szülők felüdülésének s legisztább örömeinek tárgya, továbbá a legszorosabb értelemben véve a házasszony támasza, elő orvosság az élet megrázkódtatásai, bánata, csalódásai, lealáztatásának. De természetesen nemzeti érték is. Hogy Németország megállhassa helyét ellenségei közepe, emberre van szüksége. Mint azt a „Deut. Ges. für Bevölkerungspolitik” ban tartott előadásomban kifejtettem, az orosz gőzhenger valóban legázolt

volna, a Nikolai Nikolajevics, Isvolskyk, Poancarék és Delcassék, Grujek és Asquithek valóban triumfáltak volna, Németország valóban eljátszotta volna jöve dőjét, ha 1871 óta nem növelte volna az ország lakosságát tekintélyes számmal. A világ összes népei közt keleti szomszédunknak van legnagyobb évi szaporodása: Évente 3—4 millióval gazdagodik, míg a mi 800.000 évi szaporodásunk csökkenéssel fenyeget.

Pedig az ember, „német” ember gazdagságot, kincset ér. Hogy népiük gazdagságát, vagyonát 4 évtized alatt képesek voltunk a a majdnem annyi század alatt felemelkedett angoléra emelni, ennek is a népszaporodása volt elengedhetetlen feltétele. Tehát az összes körülmények oda konkludálnak, hogy a népesedés kérdését ne szalasszuk szem elől s mindent megtegyünk, ami csökkenti, ha nem is megszünteti — ez a mai mostoha viszonyok közt lehetetlen — de legalább lassítja le.

A pozitív népesedési politikának sokféle „eszköz- és utja-módja” lehetséges; felépítése azonban teljesen magától kínálkozik. Ami elsősorban ajánlatos: a házasságképesek lehető korai egybekelése. Németországban 20—50 év között 1.100.000 polgár él nőtelenül, 30, sőt 50 év felett a férfimen 8 százaléka nőtelen. A munkásság, mely a lakosság zömét alkotja, 22—23 éves korában oly jövedelment huz, mely megköveteli egész életének maximális keresetét. Tehát ilyen körülmények között szükséges-e a házassághöz 29 év, mely Németországban átlagosan divatvázik, — kérdés. A házasságkötések száma nálunk túl csekély. Evenkint 1.000.000 emberre 7700 esik. Bár, ami a korok testi képességét illeti, 20—25, sőt 30 százaléknál is több lehetne. Van vidék, hol kedvezőbb körülmények uralkodnak. A nagyobb szövetséges államok közül első helyen áll e tekintetben Szászország, leghátul kullog Württemberg.

1913-ban Poroszországban 1000 nőtelen ember közül 25 éven alul 133; 30 éven felül 203; 450 és 339; Württembergben 197 és 282 nősült. Lehetőség szerint 25 éven alul kellene nősülni Németországban. E tekintetben lehetőség szerint minden rétegben elhárítandók az akadályok. Korai házasság nem jelent meg minden körülmények között több gyermeket. Szászországban 1913-ban minden házasságra csak 3.15, Oroszországban 3.73, Württembergben 3.9 gyermek esett. Vagyis a 3-az királyságban valamivel több 3-nál, Poroszországban 4 és Württembergben 4 született minden házasságból. Itt azonban különböző tényezők folynak be. Így figyelembe veendő, hogy Szászország a városok hazája.

(Vége köv.)

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház.

A vármegye és az egyházmegye gyűjtése a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaházra szintén befejezéshez ért s a községek egymásután küldik be a gyűjtés eredményét. A mai napon a következő községek küldték a gyűjtést:

Solymáron 50 koronát eredményezett a gyűjtés.

Gyuró községben 56 koronát adakoztak a hadiárvaházra.

Csákbéreny községben 64 koronát adtak össze a nemes célra.

Pillisszántón Szabó Ferenc plebános vezetésevel a gyűjtés 122 koronát eredményezett.

Tahitótfalu 143-50 koronát gyűjtöttek a község lelkes gyűjtői.

Rácalmáson Gönczöl Antal plebános vezette a a mozgalmat s 457-40 koronát adakoztak a hadiárvaházra.

Alapról pótliog az eddig is igazán szép eredményhez Szabó Gyula eszperes plebános még 22 koronát küldött be.

Adonyi Gyula Ösi 5 kor. Schöll Józsefné Ösi 10 koronát küldött.

HIREK.

Naplójegyzetek.

*A német publiciszták egyet-értenek abban, hogy a keleti zsidóbeözönlés levezetése nem járna a kellő eredménnyel, ha a védelmet az egyes tartományi hatóságokra bíznák, s csak a zür-zavar növekednék, ha a különböző tartományok adminisztrációs szervei nem találának közös eljárási alapot. Nyilvánvaló, hogy e tekintetben csupán a törvényhozás akciója érne valamit.

Megállapítják, hogy az orosz zsidók német rokonszenve nem egyéb, mint az élősoi fajnak vonzódása a győző félhez, s hogy a német hadsereg mellett itt-ott uegnyilatkozott tüntetések a keleti zsidók részéről annak a helyzetnek gyors felismeréséből fakadtak, hogy alighanem urat cserélték.

A keleti zsidóság infúziójával ugyanis a Német birodalom nem értékes kultúterőket és nem termelő gazdasági eregekat nyer, hanem olyan szubverzív elemeket, amelyeket, a szigorú német kormányforma épp oly kevésse tudna bol-dogítani és kielégíteni, mint most a cárizmus.

Maga a német üzleti világ is

SÓVEGJARTÓ vászonáruház. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, selym és damasztból. Különböféle vásznak, törölközők, abrosz, fopadók és zsebkendők. Gy- és asztaltörölk. szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

Schicht-mosás — Hadi-mosás

a legokosabb, legkíméletesebb és leghathatósabb mosási eljárás:

Ártassa be a ruhát „Asszonydicséret” mosókvonattal oldalban néhány órára, vagy egy éjszakán át. Most pedig már csak kevés szappan — a legjobb Schicht-Szarvas szappan — szükséges még, hogy szép fehérneműt kapjunk.

egtakarít munkát, időt, pénzt és szappant.

Ominol kitűnő szer a kezek tisztításához és surolásnál konyhában és házban.

Asszonydicséret
Mosópor

Mindenütt kapható!

megriadt az új versenytárostól, akinek élelmessége, laza erkölcsi felfogása és mohósága veszélyeztetett a német kereskedő kifogástalan hírnevét és oly princípiumot olt be a gazdasági szervezetbe, amelytől megerjed és mogorólik a Hansa szent hagyománya: az üzlet tisztessége és a bizalom. Nálunk merjen valaki ilyen hurkokat pengetni, még ügyesség után is kiabálnának. Mert Magyarországon minden szabad, csak az igazságot nem akarják, hogy megszegessék.

— Gróf Csekonits üdvözlése. A székesfehérvári Vöröskereszt szerdán délelőtt választmányi ülést tartott, amelyen elhatározza, hogy üdvözölni fogja gróf Csekonits Endrét, a magyar Vöröskereszt főmegbízottját, királyi biztosát, aki már 25 éve működik a Vöröskeresztben.

— Új plebánus. Dr. Békefy Remig zirci apát az előzállási plebániára Dr. Pecsner Emil volt zirci házgodnokot nevezte ki.

— Kovács Gyula — hadnagy. Mint ismeretes, Kovács Gyula volt orsz. képviselő Tisza miniszterelnök, illetve akkori házelnök mérenyloje önként jelentkezett katonai szolgálataira és hamarosan mint közkatonára a 17-ik honvédegyalozreddel a frontra került. Kovács Gyula már hónapok óta a harcterren van és számos harcban a legvitézebbül állta meg helyét. Ennek a jutalma az, hogy Kovács Gyula most visszakarta tartalékos hadnagy rangját, melyet korábban elvesztett.

— Székesfehérvár hadisegélye. Az alábbi számok fényes bizonyítékot nyújtanak arról, hogy Székesfehérvár miként gondoskodik a hadbavonultak itthonmaradottairól, a háború rokkantjairól. A város minden lehetőséget felköt, hogy a nyomort, a világháború kísérőjét a legnagyobb mértékben eny-

hitse. A hadbavonultak családjainak államsegélyben 1914-évi 304785 korona 96 fillért, 1915-ben 979803 korpa 94 fillért, összesen tehát 1284586 korona 90 fillért fizettek ki. A háborúban rokkantá lett, elesett és eltűnt katonák családjainak segélyben 4975 K. fizettek ki. Székesfehérvár várgörögöni segélyképen 715 esetben 13027 koronát adott. Rendkívüli segélyképen a városi tanács 3358 koronát utalványozott. A háború kezdetétől 1915 év végéig a hadbavonultak családjai államsegélyben 1289561 korona 90 fillért, társadalmi és városi segélyben 16977 koronát, összesen tehát 1306538 korona 90 fillért élveztek. Rendes évi segélyre a háború kezdete óta 2987 család jelentkezett, ezek közül segélyt kap 2120, ideiglenes segélyt 124 család.

— Képviselőválasztás a váli kerületben. Csendben, minden választási zür-zavar nélkül folyt le a képviselőválasztás a váli kerületben. Dr. Matta Árpád színházlombattai földbírókos volt az egyetlen jelölt, akit egyhangulag meg is választottak függetlenségi programmal.

— Kissebesiek póra. Mint ismeretes, a kissebesi gránitbányák részvénytársasága, amely szintén résztvevett a városi vízművek építésében, perbe keveredett a várossal. A per anyagát egy ugyancsak lényeges pénzdifferencia okozza, ugyanis a részvénytársaság 883000 koronát követel a városon, míg Székesfehérvár 150000 koronát ismer el jogos követelésnek. A per, amely már évek óta húzódik, úgy látszik, békés elintézésrel fog befejeződni, a mennyiben a részvénytársaság is belátja, hogy követelése nem jogos, s megelégszik a várostól felajánlott 150000 koronával.

— A mentelmi vöröskereszt kórház részére adakoztak: Iszka-szentgyörgyi urodalmi intézettség egy nagy karácsonyfát, Szabadbattyáni urodalom intézettség szintén karácsonyfát, dr. Lauschmann Gyula 300 drb. szivar, Leob Mariska 400 drb. cigaretta, Felső Ke-rekzedelmi iskola 300 cigaretta.

Fejermegyei-Napló 400 cigaretta, Vizeki Tallján Jenőné és Bodányi Mariska 400 cigaretta és szivar, 4 darab pipa és Johány, 5 darab cigarettatarca, levélpapír, levelezőlapok, 4 drb. toalettfűző, 2 tucazt zsebkendő, 4 darab pénztarca, Hausher Irén és Márton Lajosné 180 drb. cukorütemény, Bernhapt Sarolta 20 K, Bóta Istvánné 20 K, Ferenc József nőnevelő intézet imakönyvek és érmek. Hadsegélyző Bizottság 50 pár kapca, 56 pár fuszékli, 50 zsebkendő. A szives adományokért ezután mond köszönetet Ehrnberger Ernőné ezredesné, a kórház főnőknője.

— Részegség áldozata. Palotai István dunapentelei szőlőhegynek az őre annak öröme, hogy ismét megváltották, többet talált bevenni a hegy levéből és itasan botorkált hazafele. Bizonyára nem gondolt arra a sok szakadékos árkokra, amelyekkel tele van Dunapentele, mert másképp jobban vigyázott volna. Alig lépett ki a korcsmából beleesett egy utszéli árokba s azonnal meghalt.

— Tolvajások. Még a múlt évben kezdődött meg Székesfehérváron az élelmiszerek ugyszólván rendszeres lopása, s azóta alig mulik el hét, hogy egy-két hasonló eset elő ne fordulna; kedden Schuller Antal Öreghegyi lakosnak lopták el füstölt húsát mintegy 50 korona értékben. Bencsik István Széchenyi utcai lakos szőlőjéből pedig, amely a pentelei határon van, egy hordó bort emeltek el. A rendőrség öeresi a tolvajokat.

— Az öntudatos keresztény ember csak keresztény irányú lapot olvas, s az ilyen kötelességének is tartja ennek a sajtónak támogatását. Ellenségeinknek éppen abban rejlik az erejük, hogy sajtójukat minden erejükkel támogatják. Tartja tehát minden keresztény ember kötelességének lapunk támogatását és az Újlap terjesztését. Mikkétt a lapárúfiktórnál és az üzletekben kapható.

— Olvasnivalót a katonáknak. Horváth Ferenc olvasnivalót küldött a sebesült katonáknak.

— A székesfehérvári Hadsegélyző Bizottság. kimutatása f. hó 13—22-ig (folytatás.) Katonák karácsonyára: Dr. Steinhercz Jakab perselygyűjtése 8428 K. Gróf Károlyi József 50 K. Gróf Károlyi Gyuláné 50 K. Özv. gróf Károlyi Gyuláné 50 K. Kegyes alapítványi penztár 10 K. Pete János 5 K. Dr. Honig Alfréd 100 K. Cs. és kir. 35. gyalogezred parancsnoksága 72 K. Herczog Sándor árnyaknak 30 K. Gruber Lajos 3 zsák kenyérliszt, 1 zsák főzöliszt. Dr. Herz Oszkárné sütemény, cukorka, játék. Tóvárosi iskola főnövédekéi 27 drb. játék. Rosberger Béláné és Rózsika sütemény. Csapó Julianna, Róza, Béla, Bözsi és Pisti játék. Deák Dávid ruha. Gehauer Testvérek befőtt, sütemény. Kna-zovitzky Margit játék. Dr. Réty Edéné sütemény. Soror Maria Viktória Ferenc József intézet főnőknője játék, ruhanemű. Huszar Béláné szörme. Két új játék. Klein

Székesfehérvár
szab. kir. város

APOLLO-színháza.

Szerdán és csütörtökön január 12 és 13-án

Schildkraut Rudolf

-művészi filmalkítása

IN A T H A N

Életkép 4 felvonásban.

Acélgyártás, (term.) — A két oroszlánhoz (végj.)
Mozgófényképszemle 59. sz. (akt.)

Előadások 6 és 9 óraker. — Rendes helyárak.

Petár király belgrádi konakjából
zsákmányolt eredeti filmek legközelebb
bemutatóra kerülnek az **Apollo**ban.

Antalné játék és sütemény. Krausz Katica játék. Melczér nővérek játék. Hetényi Magda, Kohn Klárka, Grósz Lili, Dtern Mária játék. Witz Istvánné Fövény pusztá 12 drb. tolvánkos. Csilléry Józsefné 4 üveg befőtt, 1 kuglóf. Vértessy Lajosné minden héten 1 kenyér. Binder Jenő játék.

— **Köhögés és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimát mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható **Szűts Róbert „Magyar-Korona”** gyógyszerüzében; Székesfehérvár, Városház tér.

Ha csinos és kedves háborus emléket akar szerezni, vegye meg a miniatűr vértessy vitéz szobrot három koronáért. A rokkant katonákat segíti az emlékszobor megszerzésével.

A sebesült katonáért

A lelkesi, tanítói, jegyzői kar hazafias buzgalmából és a magyar nép jóvoltából az utazó sebesült katonák részére a vasuti Vöröskereszthez újabban a következő szeretetadományok érkeztek:

Andocs. (Somogy.) Petőc Elemér jegyző, Frey Nándorné és Asbóth Mátyas építész lelkes közreműködése folytán: 378 kgr. liszt, 273 kgr. bab, 1134 kgr. burgonya, 72 kgr. káposzta, 27 kgr. zöldség, 5 kgr. hus, 10 kgr. zsir, 6 kgr. alma, 5 kgr. hagyma, 1 kgr. mák, 78 drb. Tojás.

Lajoskomárom. (Veszprém.) Balogh Imre, Csónár József, Endreffy János lelkesek fáradhatatlan lelkes tevékenységével: 101 kgr. buza, 90 kgr. liszt, 101 kgr. bab, 103 kgr. burgonya, 69 kgr. káposzta, 607 kgr. tengeri, 93 kgr. zöldség, 6 kgr. hagyma, 7 kgr. ananász, 1 vánkós, 2 zsebkendő, 1 kötő ruha, 60 drb. tojás és 50 korona.

Mágocs. (Somogy.) Hajos Endre plébános, a ref. lelkész Kajdy Béla jegyző és Miller Antal bíró ügybuzgó fáradozásai révén: 248 kgr. liszt, 194 kgr. buza, 328 kgr. bab, 858 kgr. burgonya, 19 kgr. zsir, 180 drb. tojás.

Pápakovácsi. (Veszprém.) Pethő József plébános és Reichardt Teréz nemes fáradozásai révén: 190 kgr. liszt, 144 kgr. bab, 307 kgr. burgonya, 112 kerekrepa, 136 kgr. káposzta.

Ócsény. (Tolna.) Okos Gyula, ref. lelkész és Györfy János tanító lelkes fáradozásai révén: 665 kgr. buza, 89 kgr. bab, 663 kgr. burgonya.

Sárszó. (Somogy.) Málly György és Kiss Ernő tanítók és Tömböly Károly uradalmi kasznár lelkes hazafias buzgalmából kifolyólag: 244 tojás, 117 kgr. liszt, 7 kgr. zsir, 12 kgr. hus, 9 kgr. dió, 3 kgr. lencse, 710 kgr. burgonya.

Kisláng. (Fejérm.) Veszely József s. jegyző buzgalmából 180 drb. tojás.

Marcelló. (Veszprém.) Vogha Sándor plébános által 10 jó asszony ajándéka: 152 kgr. burgonya, 30 kgr. liszt, 43 kgr. bab, és 15 fej káposzta.

Küti. (Somogy.) Horváth Pál, esperes és Hegedűs Nándor jegyző lelkes tevékenységével: 99 kgr. buza, 278 kgr. burgonya, 39 kgr. bab.

IRODALOM.

A magyar nép hősei. Irtá Huszár Károly, sárvári országgyűlési képviselő. Ára 1-20.

Az egész világ bámulja a magyar katoná jellemt, edzettségét és vitézségét, a csukaszürke bakák és vörös ördögök hősi voltát. Ennek a dicsőségnek, a magyar erőnek és becsületnek font koszorut Huszár Károly, mikor a világháboru száz magyar hősenek vitézi tetteit írta meg kegyeletteljes, lelkesítő, tette serkentő szavakkal. A magyar népek legkedvesebb olvasmánya lesz a magyar dicsőségnek ez az aranykönyve, amelyet történelmi hűsége és művészi kepei még különösen értékessé tesznek. E munkát dr. Vass: Magyarok vigasztalása című könyvvel, a Szent István Társulat naptárával s egy II. Rákóczi Ferenc életrajzával tartalmazó történelmi könyvvel együtt a Szent István Társulat pártoló tagjai 2 korona 20 fillérért kapják.

Fronton és a front mögött. Ifjúsági operette 5 felvonásban. Irtá dr. Marcell Mihály. Ára 1 korona.

Igen sikerült ifjúsági szindarab a világháboru keretében illesztive. Különösen egyesületek, iskolák és kongregációk adhatják elő nagy sikerrel. Csupa féhiszemély szerepel benne, a darab előadásához nem szükségesek drága előkészületek.

A halálfeji pille. Elbeszélések, Irtá Harsányi Lajos.

Huszonegy különféle témájú, változatos-hangú novella van e könyvbe gyűjtve Harsányi legsikerültebb, legszínesebb írásai közül, amelyek azonban mind megegyeznek, hogy az újabb magyar novellairodalom javából valók. A stílus szépsége, tisztasága, festősége és a nehézségeket kinyúló virtuozitása, a kompozícióban megnyilvánuló mesteri talentum, az a kivételes adomány, amellyel az író szívünkhöz bír férközni, legújabb könyvét is élvezetes olvasmánnyá avatják. Az araszitkos címrajzú könyvet a Szent István Társulat adta ki s a Staphanum nyomda elsőranguan állította elő, az ára 2 korona.

Tüzzel-vassal. Sienkiewicz Henrik történelmi-regénye Bányai Károly fordításában.

Időszertű cselekedet a világháboru által kiváltképen aktualissá vált grandiózus Sienkiewicz-művet a magyar közönség számára most

hozzáférhetővé tenni. A Quo vadis írójának ezt a legnagyobb történelmi regényét a leghatámasabb három emberi érzés uralja: a szerelem, a becsület és a hazaszeretet. Lengyelország régi dicsősége, népének ősi vitézsége káprázatos fényben tündöklök a regény szerepében, mely új életre kelti a letűnt századok legendaszerű alakjait. A fordítás kitűnő. A vaskos két kötet a kiadó Szent István társulatnál kapható 3-60 fillérért.

SZÍNHÁZ.

Mandarin. Kedden este másodszor ment ez a kitűnő dráma az idei szezonban szintén kitűnő előadásban, sajnos azonban keves közönség előtt. Különös, hogy a jó és komoly darab nem tudja még mindig vonzani a közönséget. E tekintetben azonban javulást várunk, mert nem hionók, hogy a közönség pártolás nélkül hagyná azokat a kitűnő drámai előadásokat, amelyekben az idén része lehet. Fodor Oszkár a mandarin szerepével ismét remekelt. Zikó most jobb volt mint az első alkalommal. Császár a teljes elismerést érdemli gondos és művészi játékaért. A többi szereplők is ipárkodtak a kitűnő játékba beleilleszkedni.

Heti műsor:

Jan. 13. "Fisasszony férje.
" 14. "Kisasszony férje.
" 15. D. u. János vitéz.
Este: Kisasszony férje.
" 16. D. u. Cigányprimás.
Este: Legénybucsu.

Az apolló színház iroda hírei.

Nathan. Tegnap mutatta be az Apolló színház Schildkraut Rudolf legújabb filmalkotását a Nathan c. 4 felvonásos életképet. A film megrendezése és Schildkraut játéka valószággal művészi szenzációra avatják ezt a mesteri alkotást. A szep számban megjelent közönség csodálattal nézte végig a képet és azt a művészi játékot, melyet Schildkraut produkált. Ma látható utótlara az elsőrangú kísérő mű sorral együtt.

— **Társadalmi tudományos szemléink** között a *Magyar Kultúra* az elsők között foglalt helyet. Havonként kétszer jelenik meg. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. szám.

— **Előfizetőinket** kérjük, hogy az előfizetést megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás legyen. Az újévben csakis azoknak küldhetünk lapot, akik előfizetésüket megújították. Aozn helybéli előfizetők, akik még a lapelárusítóknál levő hátralékos nyugtáikat nem váltották ki, sziveskedjenek a nyugtát ki egyenlíteni, mert különben kénytelenek leszünk a lap küldését beszüntetni. A mostani viszonyok arra kényszerítenek bennünket, hogy az előfizetések pontos betartását szorgalmazzuk és ahhoz feltétlenül kössük magunkat.

Hatósági hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város közlélmelési bizottsága tudomására hozza a közönségnek, hogy **kizárólag magánfogyasztók részére 25 drb. hízalt sertés élősulyban 3 K, 80 fillérért kigrogrammként áruba bocsájt.**

Venni szándékozók alulírtnál (városház, gazdasági hivatal) jelentkezhetnek.

Széhérvár 1916. jan. 11-én.

Námessy János
tanácsnok.

APRÓHÍRDETESEK.

Egy háfas 16 eladó Vilmos császár tér 4 szám. (Ligetisor)

Hasonló érbe adatik 3 darab buza-föld az 1916. gazdasági évi használatra kukorica termelésre tudakozni lehet Székesfehérvár, József-utca 3. szám alatt Almássy János zárgondnoknál.

Egyszobas lakas azonnal kiadó Széchenyi-utca 26. sz. a.

Különbejaratu, kétágas, **butorozott szoba** könyvháknak használható előszobával kiadó. Cím a kiadóban.

Két szamar es egy üzleti kocsi eladó. Megtekinthető Deutsch Belánál, Külső Berényi ut.

Egy haz szabadkezből eladó 2 ré, egy a sziget alatt, a másik a pontólel határon felül. Tudakozni Selyem-utca 43 sz. a.

Dreher sörraktárba irni, olvasni tudó másodpincemester keresetetik. Olyan rokkant katoná, aki nem teljesen munkaképtelen, előnyben részesül.

Tizenöt évesnél idősebb gyermekek jó keresethez juthatnak lapárusítással.

HIRDETESEKET

olcsó

dijszabás mellett

felvesz

A KIADÓHIVATAL.

Szent István-tér, 1. szám.

„URANIA” mozgó-színház.

Szerdán és csütörtökön január hó 12 és 13-án:
KIRÁLY PÁL fővárosi író háborus előadása.

Európa tragédiája.

Kritikai, haditörténelmi hazafias tanulmány 100 zinesen vetített és 1400 méter szines és harctéri mozgófényképekkel. Szövegét írta és előadja: Király Pál fővárosi író.

Műsoron kívül:

A Kaukázus. A Bug folyó. A gyermekháboru.
Szines mozgó. Galíciai hadszíntér. Oriási bohózat.